

Referat EnergiPuls: Konsumentens roll på elmarknaden

Presentation av Pernilla Winnhed, Näringsdepartementet om innehållet i propositionen Stärkt konsumentroll för utvecklad elmarknad och uthålligt energisystem

Propositionen innehåller förslag på, och bedömningar av, inriktning på fortsatta utredningar syftande till att ta fram förslag för att stärka konsumentens ställning på elmarknaden och få ett mer uthålligt energisystem. Tanken är att kunder ska kunna effektivisera och anpassa elförbrukningen till variationer i elpriserna, producera/distribuera egen förnybar el samt ladda elfordon.

Ett viktigt steg för att detta ska kunna ske är införande av timvis mätning och i propositionen föreslår regeringen hur detta kan utredas närmare. På detta sätt ska det övergripande målet nås, att elkonsumenterna i större utsträckning än idag ska kunna påverka sin elförbrukning och sina elkostnader. I linje med ovanstående innehåller propositionen också ett avsnitt om smarta elnät samt planer på att öka konkurrensen på marknaden för energitjänster och rekommendationen att utreda ett eventuellt framtida avskaffande av de så kallade tillsvidarepriserna.

Propositionen innehåller ett antal bedömningar och förslag från regeringens sida som presenterades/diskuterades på seminariet:

- Smarta elnät bidrar till att nå klimat- och energimål och förbättrar konsumenternas situation på elmarknaden. Sverige bör därför dra nytta av den utvecklingen. Under diskussionen efteråt påpekades att Sverige i mångt och mycket redan har smarta nät enligt EU:s definition i och med de månadsavlästa mätarna.
- Kunskapen om och samverkan inom området smarta elnät bör ökas och därför bör en handlingsplan för utveckling av smarta elnät tas fram.
- Det bör utredas om mer detaljerade krav på elnätsbolagen gällande deras tariffstruktur ska införas med syfte att underlätta introduktion av förnybar elproduktion, elektrifiering av transportsektorn samt energieffektivisering hos konsumenterna. Svebio efterlyste effekttariffer även för privatkunder – idag är tarifferna för energiberoende och som kund drabbas man ofta av höga fasta avgifter även om man sparar. Till exempel om man installerar biopanna men grannarna inte gör det och stora effektuttag sker vid kallt väder. Det kan göra att nya nätinvesteringar krävs och så får man ändå betala mer i fast avgift till nätbolaget för att de ska finansiera sina investeringar. Nätbolagen kan tänkas vara intresserade av effektbaserade tariffer också men det behövs mycket utbildning av kunder för att det ska fungera.
- För att förbättra marknaden för eldrivna fordon behöver utbyggnaden av laddinfrastruktur underlättas. Detta bör göras genom att till exempel ändra regelverket så att lågspänningsnät avsedda för fordons uppladdning får byggas och användas utan nätkoncession. Inget konkret förslag än utan regeringen återkommer med hur detta bör göras.
- Timmätning av elkonsumtionen förbättrar möjligheterna för konsumenterna att påverka sina kostnader. På längre sikt bör det stora flertalet konsumenter ha timmätt elförbrukning och ett första

EnergiledarGruppen

Nätverk Sverige

steg ska vara att förbättra möjligheterna att välja att få sin elförbrukning mätt per timma. Regeringen avser att återkomma med ett förslag att de konsumenter som vill byta till timmätning ska få göra det utan extra kostnad. (Kostnaden kommer istället bäras av kundkollektivet som helhet). Däremot binder regeringen sig inte vid den gräns om 8 MWh/år som Energimarknadsinspektionen föreslog, utan vill att timmätning på sikt ska omfatta fler kunder än vad som blir fallet med den gränsen. Under diskussionen framhölls att timvis mätning inte bara gör att man som kund kan undvika pristoppar – det gör också att det blir synligare vad i hushållet/företaget som förbrukar energi. Därmed kan det förhoppningsvis hjälpa till att minska förbrukningen, inte bara förskjuta den i tid.

- Elkunderna bör ges möjlighet att bestämma att tredje part ska kunna ta del av deras mätvärden. Detta för att underlätta för aktörer som har innovativa idéer som kan hjälpa kunderna att påverka elförbrukning och konsumtionsmönster.
- Förutsättningarna för att konkurrensutsätta marknaden för mätning av el bör utredas med syfte att öka konkurrensen för att pressa konsumenternas kostnader.
- Det bör underlättas för små producenter att leverera sin egenproducerade el till nätet. Detta kan göras med hjälp av nettodebitering men frågan bör först utredas ytterligare. (Enligt Näringsdepartementet är detaljerna i frågan om nettodebitering väldigt svåra så det kan ta ytterligare några månader att göra klart utredningen, som kan vara klar tidigast sent i vår, men det är verkligen i bästa fall.)
- Förutsättningarna för och konsekvenserna av att införa ett system med krav på energibolag att genomföra energibesparingar hos slutkonsumenter (vita certifikat) bör utredas ytterligare. Preliminärt går dock regeringen på Energimyndighetens linje som innebär att ett sådant system inte skulle bidra med större energibesparingar än redan existerande styrmedel.
- Elleverantörernas användning av tillsvidareavtal (kunder som ej gör ett aktivt val) bör utredas med målet att de ska avskaffas.
- Frågan om nordisk slutkundsmarknad och samfakturerering (nätbolag och elhandelsbolag) utreds fortfarande. Målet är som tidigare att reglerna ska implementeras 2015. Samfaktureringsfrågan är en av de mest centrala att lösa för att få till en nordisk slutkundsmarknad.